

§ 31

Frågor från nämnden

Skrivelse om julbelysning

Dnr 1.6.422-2017

Vid sitt sammanträde 14 december 2017 anmälde nämnden en skrivelse till förvaltningen för beredning gällande julbelysning. Vid dagens sammanträde lämnade förvaltningen ett skriftligt svar på skrivelsen enligt nedan.

Älvsjö stadsdelsnämnd har tidigare kunnat söka medel årligen från trafikkontoret för att köpa in och bekosta uppsättning och nedtag av julbelysning. 2017 har medel istället delats ut enligt en fördelningsnyckel utan ansökningsförfarande. Stadsdelsförvaltningen har ännu inte fått besked om hur mycket och på vilket sätt, medel ska fördelas 2018.

Inför julen 2017 hade stadsdelsförvaltningen beställt julbelysning på ytterligare fyra lyktstolpar i anslutning till den befintliga julbelysningen i Älvsjö centrum, men på grund av en felleverans kunde den inte sättas upp.

Beroende på medelstildelningen 2018 kan Älvsjö stadsdelsförvaltning utöka julbelysningen med de planerade fyra, och eventuellt ytterligare enligt förslaget i skrivelsen. Viktigt är också att besked om tilldelade medel kommer i god tid så att ytterligare belysning och eluttag hinner beställas.

Skrivelse om avverkning i Älvsjöskogens naturreservat

Dnr 1.6.11-2018

Evy Kjellberg (C) inkom med en skrivelse 7 januari 2018 enligt nedan.

Under julhelgen blev jag kontaktad av medlemmar i Samordningsgruppen, Behåll och utveckla Röda stugan i Älvsjöskogens naturreservat. De uttryckte sin bestörtning över vad som skett i Älvsjöskogen. En omotiverad avverkning hade skett av fullt friska träd inte minst vid Röda stugan. En fruktansvärd situation som visades i den medskickade bilddokumentationen.

På nyårsdagen besökte jag Älvsjöskogen för att själv bilda mig en uppfattning av läget. Även om jag var förberedd så blev jag både arg och ledsen av vad jag såg. Efter mer än 40 års hårt arbete av många Älvsjöbor har skogen varit naturreservat i två år. Det som vi uppnått håller nu på att raseras/förstöras, inte av någon vettvilling utan av kommunen själv. Stockholm stad är förvaltare för naturreservatet i enlighet med 2§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken där stadsdelsnämnden ansvarar för park- och naturmarksskötsel. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för naturreservatet. Under 2015/2016 gjordes det en avverkning som var ifrågasatt och kan diskuteras. Nu ett år senare fortsätter man med okritisk avverkning. Självklart skall dåliga och murkna träd tas ner om de kan utsätta människor för fara och skada. Detta gäller främst vid de belysta motionsslingorna. Endast ett mycket fåtal av de träd som avverkats har varit så dåliga att de måste tas ned. I stället har man urskilningslöst avverkat helt friska träd, långt från motionsslingorna. Här kan bl.a. nämnas miljön utanför Röda stugan och den befintliga groddammen, *område 2 Korkskruvsdammen*, som finns i anslutning till stugan. Minst ett tiotal träd har tagits ned helt i onödan. Man undrar varför? Förutom den ekologiska katastrofen har nu miljön vid stugan försämrats kraftigt. Träden gav en trevlig inramning av stugan. Stick i stäv med skötselplanens*) intentioner för Korkskruvsdammen tar man ned ett stort träd i dammens kant. Sid. 26. *Ett trädskikt som ger möjlighet till vandrande skugga bör omgärda dammen*

För att gynna den ekologiska mångfalden skall dessutom trädstammarna ligga kvar i naturreservatet om man måste fälla något träd. Sid. 27.*) *Om träd tas ned bör stammarna i sin helhet lämnas i skogen, eftersom död ved är viktig för den biologiska mångfalden.* Ligger stammen olämpligt så kan man naturligtvis dra in den från motionsslingan längre in i skogen. Detta har man inte beaktat utan det verkar som entreprenören satt det i system att snabbt som ögat

forsla bort trädstammarna och/el. lagt dem på några uppsamlingsställen för bortforsling senare, helt i strid med skötselplanen. Är man snäll så kan man naturligtvis säga att entreprenören troligen inte visste bättre men varför upprepas detta då även i år? Tyvärr är jag benägen att tro att det finns andra motiv. Hur som helst så måste detta få ett slut. Det behövs ingen ”motorväg” i skogen! De trädstammar som ännu inte hunnit köras bort bör återföras till platsen för avverkningen och ingå i kretsloppet och bidra till den biologiska mångfalden.

**)Skötselplan för Älvsjöskogens naturreservat. December 2015*

S1 Större delen av skogen

Mål för området. Sid 20)*

Låta området utvecklas fritt så att naturskogskvaliteterna ökar ytterligare. Ta undan nedfallna träd vid stigar vid behov och lägga dem åt sidan. Mot banvallen bör ett så tätt träd- och buskskikt som möjligt finnas varför det är naturligt att även här låta skogen utvecklas fritt.

Åtgärder. Inga, förutom vid stigar och rastplatser.

Ovan innebär att man i huvudsak ska göra så lite som möjligt – skogen ska få sköta sig själv, utom på några få mycket specifika platser.

Uppföljning och dokumentation. Sid. 28)*

Naturvårdsförvaltaren bör dokumentera utförda åtgärder samt annat som kan vara av intresse för förvaltningen och tillsynen av naturreservatets bevarandevärden. Dokumentationen är väsentlig då den ska ligga till grund för tillsynen av naturreservatet, samt för fortsatta åtgärder inom området, ändring i förvaltningen och som underlag för eventuell revidering av skötselplanen .

Dokumentationen bör ställas samman årligen.

Vid dokumentation bör bland annat anges:

- *Plats för åtgärden, åtgärdens art och tidpunkt för utförande.*
- *Notering om åtgärdens effekt.*
- *Kostnader för naturvårdsförvaltningen*

Det är även av stort värde om åtgärder och förändringar dokumenteras fotografiskt.

Om dokumentation och uppföljning gjorts borde skadeverkningarna av 2017 års avverkning minimerats. Under detta år, 2018, bör en ordentlig uppföljning göras av skötselplanen så att tidigare års dåliga erfarenheter blir ett minne blott och att skogen i fortsättningen får en bra vård i stället för vanvård.

Parkeringsplatsen vid Korkskruven – Röda stugan

De belysta motionslingorna har fått en ytbeläggning som gör att människor med rollator eller rullstol kan ta sig fram i skogen. Bra! Däremot så är parkeringsplatsen vid Korkskruven fortfarande obrukbar så personer med behov av dessa hjälpmedel är fortfarande utestängda från skogen. I stället för att kosta på denna i stort sätt omotiverad avverkning borde iordningställande av parkeringen samt en inbjudande entré till naturreservatet ha prioriterats.

Referensgrupp

Vid mitt senaste besök i reservatet kunde jag konstatera att klotter ökat både på träd, stolpar samt att klottret på f.d. dansbanans fundament fortfarande fanns kvar (6/1). Diverse illegala markeringar/skyltar etc. hade även ökat. Det är ohållbart att enskilda och/eller föreningar tar sig dessa friheter.

Det kan vara svårt för stadsdelsförvaltningens få medarbetare att ha ständig koll i skogen. Därför måste vi hjälpas åt samtidigt som vi i alla möjliga och omöjliga situationer måste uppmuntra till aktsamhet om vår ännu så länge trevliga och kära skog.

En referensgrupp bör bildas där nämnden inbjuder t.ex.

Naturskyddsföreningen, Älvsjö miljöråd m.fl. föreningar och nätverk som arbetar aktivt för/eller har verksamhet i Älvsjöskogen.

Referensgruppen bör inbjudas 1-2 gånger per termin till t.ex.

tvärpolitiska gruppen för diskussion och samråd om Älvsjöskogens naturreservat.

Följande vill Centerpartiet få belyst/svar på:

- 1. I skötselplan för Älvsjöskogens naturreservat, december 2015, sid 18, står det. *En mer detaljerad skötselplan för planering av områdets förvaltning tas fram av stadsdelsförvaltningen. Har förvaltningen gjort någon mer detaljerad skötselplan?***
- 2. Har stadsdelsförvaltningen gjort någon uppföljning och dokumentation av 2016 och 2017 års avverkning och skötsel av Älvsjöskogens naturreservat?
Vilka erfarenheter kan dras av denna?
Finns det anledning att göra en revidering av skötselplanen?**
- 3. Har det gjorts en central upphandling för skötseln av Älvsjöskogens naturreservat eller har Älvsjö stadsdelsnämnd gjort en egen?
Vilka kvalitetskrav har ställts i upphandlingen?**

**Vilka instruktioner – uppdrag - arbetsorder fick
entreprenören inför 2017 års skötsel -avverkning?**

- 4. Hur kommer förvaltningen att arbeta i fortsättningen för att okritisk avverkning av helt friska träd i naturreservatet förhindras?**

- 5. När kommer parkeringsplatsen vid Korkskruven – Röda stugan att ställas i ordning och öppnas?**

Centerpartiet föreslår:

Att en referensgrupp för Älvsjöskogens naturreservat bildas, där nämnden inbjuder t.ex. Naturskyddsföreningen, Älvsjö miljöråd m.fl. föreningar och nätverk som arbetar aktivt för/eller har verksamhet i Älvsjöskogen till samråd och diskussion.

Förvaltningens svar

Förvaltningen hade lämnat ett skriftligt svar enligt nedan.

Älvsjö stadsdelsförvaltning bedriver naturmarksvård i Älvsjöskogens naturreservat i enlighet med den skötselplan som fastställdes 2015 då kommunfullmäktige beslutade inrätta naturreservatet.

Inför varje år görs en besiktning och inspektion tillsammans med miljöförvaltningens ekolog för att kartlägga behovet av naturmarksvård. Därefter upprättas en detaljerad plan i samråd med den arbetsledande arboristen, arbetsledaren för utförande entreprenad samt Älvsjöes parkintendent. En besiktning görs sedan efter utfört arbete.

Miljöförvaltningens roll är att utöva tillsyn över stadens naturreservat. Vid minst tre tillfällen under året gör ansvarig ekolog på miljöförvaltningen en inspektion av Älvsjöskogens naturreservat tillsammans med stadsdelsförvaltningens parkintendent. Miljöförvaltningens begär också in en årlig redogörelse för de åtgärder som stadsdelsförvaltningen vidtagit i naturreservatet.

Naturmarksvården görs av arborister som handlats upp gemensamt av flera stadsdels- och fackförvaltningar. De krav som legat till grund för upphandlingen finns i förfrågningsunderlaget.

Som oberoende arbetsledare för naturmarksvård har Älvsjö stadsdelsförvaltning avtal med Arbor Konsult AB. Den arbetsledare som vi anlitar där har lång yrkeserfarenhet samt utbildning och

certifikat (HND Diplomerad arborist, ISA Certifierad arborist, ISA TRAQ Behörighet för riskbedömning av träd).

När det gäller arborister som utför naturmarksvården har Älvsjö stadsdelsförvaltning avtal med Jacksons Trädvård AB. Kundansvarig arbetsledare hos Jacksons har flerårig erfarenhet av naturvård, fil kand. i landskapsvårdens hantverk samt SYN:s gröna körkort för natur- och kulturmiljövård.

Den naturmarksvård som utfördes i Älvsjöskogen 2014 och 2015 finns redovisad i skötselplanen. Det handlade främst om röjning av sly och en del granar och aspar, som konkurrerade med större ekar (se skötselplanen område L2, L4, Hö1). Enligt skötselplanen behöver slyröjning återkommande göras på dessa platser för att bevara dem från igenväxning. Vid slyröjning sparas bärande buskar och träd, t.ex hassel och rönn. Vi friställde även några äldre tallar nära motionsspåret.

Under 2016 utförde stadsdelsförvaltningen ingen naturmarksvård i Älvsjöskogen. Då prioriterades istället upprustning av motionsspårets dräneringssystem och av de två grillplatserna för ökad tillgänglighet. Däremot genomförde trafikverket en utgallring av riskträd utmed banvallen 2016.

Instruktionerna för 2017 års naturmarksvård har varit att med ökat ljusinsläpp skapa bättre förutsättningar för groddammen intill Långsjön, Korkskruvsdammen samt Stora Alkärret. Detta i enlighet med skötselplanen. För att skapa en vandrande skugga över groddammarna har utvalda träd tagits bort. Detta har gjorts i samråd med miljöförvaltningens ekolog, oberoende arborist, samt med stadens specialist på anläggning och drift av groddammar. Utöver detta var uppdraget att ta bort ett fåtal träd som skuggat gamla och värdefulla tallar, så att stammarna återigen blir solbelysta. Vissa utvalda ekar har också friställts 2017. Alla träd som tagits bort har varit noga övervägda, med syftet att öka den biologiska mångfalden i skogen.

De nedtagna trädstammarna, samt en del av riset, samlas ihop och placeras ut på lämpliga platser i skogen till nytta för insekter som lever på död ved. Stockar och ris lämnas inte alltid där de tagits ner, utan kan flyttas till mer ändamålsenliga platser i skogen.

Stadsdelsförvaltningen har för avsikt att fortsättningsvis informera nämnden och allmänheten om mer omfattande naturmarksvård i

Älvsjöskogen innan den genomförs, både hur och varför den kommer att göras.

Under 2018 kommer vi att ta bort nya slyuppslag i Älvsjöskogens ekområden. Detta sly kommer att placeras ut i rishögar på lämpliga platser. Ytterligare några gamla tallar och ekar som inte tidigare blivit framröjda, kommer att friställas. Groddammen vid Korkskruven kommer att grävas djupare i höst, för att undvika framtida uttorkning. Runt Röda stugan kommer marken att snyggas till.

Parkeringsplatsen vid Korkskruven har länge varit stängd på grund av oklarheter kring hur den kan skyltas och övervakas.

Stadsdelsförvaltningen har utrett frågan och kommer nu att teckna avtal med Stockholm Parkering, så att parkeringsplatsen kan öppna våren 2018.

Nämnden överlämnade frågan om att tillsätta en referensgrupp och se över samarbetet med Trafikverket till förvaltningen för beredning.

Särskilt uttalande från (C)

Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande om förvaltningens svar på skrivelsen.

Sedan jag fick vetskap om avverkningen har jag besökt Älvsjöskogens naturreservat vid fem tillfällen under perioden 2018-01-01---2018-01-15 c:a 2- 3 h per tillfälle och dokumenterat avverkningen med min mobilkamera. Jag anser att jag har ganska bra koll. Trots dessa timmar som jag tillbringat i skogen kan jag naturligtvis ha missat något. Älvsjöskogens naturreservat är fortfarande en skog och ingen park och ska så förbli. Jag har läst skötselplan för Älvsjöskogens naturreservat, december 2015 och tolkat den i förhållande till vad jag sett. Efter att jag fått förvaltningens svar 2018-01-29 har jag även tagit del av Skötselplan för Älvsjöskogen 2013 samt förslag till beslut för Älvsjöskogens naturreservat, 2014-04-22. Allt är inte så solklart som förvaltningen gör gällande. Jag är inte ute efter att "klanka" på några enskilda tjänstemän. De gör säkert sitt bästa och med de knappa resurser som majoriteten försett Älvsjö SDN under 2015-2017 så har man kanske inte alltid kunnat göra det man önskat i naturreservatet, grönområden och parker.

Av svaret framgår att det har varit många inblandade som ekologer, arbetsledande arboristen, arbetsledaren för utförande entreprenad samt Älvsjö parkintendent och det vore konstigt om det inte skulle

uppstå missförstånd i något led. Jag vill även betona att diskussioner om avverkning av skog/träd förs på många håll i staden och är inte speciell för Älvsjö.

Förvaltningen skriver att *den naturmarksvård som utfördes 2014 och 2015 finns redovisad i skötselplanen (gällande område L2, L4, Hö1)* Jag berör endast med en mening tidigare avverkningar. *Under 2015/2016 gjordes det en avverkning som var ifrågasatt och kan diskuteras.* Dessa områden berör jag över huvud taget inte als i min skrivelse. Självfallet ska man följa skötselplanen när det gäller dessa områden, miljön där banvaktarestugan låg, ekarna m.m. Men jag kommer även ihåg att det var både insändare och diskussioner i tvärpolitiska gruppen om avverkningen. Allmänheten och även en del av oss i nämnden visste inte varför man gjort detta och var upprörda. Därför är det viktigt att informera innan man gör större avverkningar. Det som upprörde framförallt var att alla träd i princip togs ned utefter staketet mot stambanan. *I svaret sägs att trafikverket gjort en utgallring av riskträd utmed banvallen 2016.* Någon gallring kan man knappast kalla det. Inga stammar lämnades kvar eller flyttades upp i skogen, vilket man borde ha gjort med tanke på den biologiska mångfalden. Allt kördes bort. Dessa träd bidrog till att ljudnivån från tågen var lägre än nu, d v s utgjorde ett litet bullerskydd. Man borde tänkt till före och inte bara sågat ned allt. Alla träd kunde knappast ha utgjort någon fara på många år. Ett alternativ kunde ha varit att göra högstubbar. I skötselplanen sid. 20 står. *Mot banvallen bör ett så tätt träd- och buskskikt som möjligt finnas varför det är naturligt att även här låta skogen utvecklas fritt.* Trafikverkets avverkning strider mot skötselplanen, men i Reservatsföreskrifterna, sid 8, förslag till beslut för Älvsjöskogens naturreservat, 2014-04-22 står det. *Åtgärder som behöver utföras för västra stambanans funktion och säkerhet är undantagna från naturreservatsföreskrifterna.* Eftersom förvaltningen tar upp trafikverkets gallring i sitt svar blir osökt min fråga: Fanns det inget samarbete mellan Älvsjö SDF och trafikverket? Vad blir trafikverkets nästa ”drag”?

När det gäller 2017/18 års avverkning vänder jag mig framförallt mot att man tagit bort 10-15 träd vid Röda stugan. Träd som var friska och inte på något sätt utgjorde fara för besökare på slingan. Förutom den ekologiska katastrofen har nu miljön vid stugan försämrats kraftigt. Träden gav en trevlig inramning av stugan.

I svaret sägs att:

** Alla träd som tagits bort har varit noga övervägda, med syftet att öka den biologiska mångfalden. *Att runt Röda stugan kommer marken att snyggas till.*

Alltid något men det kan inte ersätta den förlust av alla träden som försvunnit. *Ingen motivering till varför dessa träd varit "noga övervägda" att ta bort.*

Ett fåtal meter från Röda stugan ligger Korkskruvsdammen där man även tagit bort en stor frisk al, alldeles i kanten, med motivering att man vill ha ökat ljusinsläpp i dammen. Varför grodorna inte trivs är svårt att säga. Med mer sol – ljus måste man få en större avdunstning och lättare uttorkning av kärren under regnfattig vår – sommar. Med tanke på placeringen så nära Röda stugan borde man ha övervägt att ta bort annat träd om man nu tror att det kan lösa "grodproblemet". Utan att gå in på varje ytterligare avverkningsplats anser jag hanteringen av trädstockarna är märklig. *Om träd tas ned bör stammarna i sin helhet lämnas i skogen, eftersom död ved är viktig för den biologiska mångfalden, sid. 27 i skötselplanen.* Ligger stammen olämpligt kan man naturligtvis dra in den längre in i skogen t.ex. om trädstammen hamnat över motions slingan. Detta har inte beaktats utan entreprenören har satt i system att såga upp trädstockarna i 3m- längder och köra dem och riset till uppsamlingsplatser bl.a. vid Gamla IP och Korkskruven. Detta gäller i stort sätt alla träd, inte bara de som ev. låg i vägen. Det anses vedertaget att träd som fälls i ett naturreservat ska ligga kvar på växtplatsen. Endast i undantagsfall bör de flyttas.

Efter att förvaltningen mottagit min skrivelse med uppmaning att de trädstammar som ännu inte hunnit köras bort bör återföras till platsen för avverkningen och ingå i kretsloppet och bidra till den biologiska mångfalden händer det saker och staplarna minskade och man kunde se stora stockar utkörda i skogen lite här och där. Det är möjligt att det är ett sammanträffande att detta sker just då men varför kör man inte och lägger stockarna där de anses ska ligga på en gång? Det verkar orationellt att först fälla, såga upp och sedan köra till en plats för att efter en vecka eller två hämta och köra dem till en ny plats. Entreprenören får naturligtvis betalt för sitt arbete men det måste bli onödigt dyrt att köra fram och tillbaka samtidigt som det är risk för markskador och onödiga avgasutsläpp. Sett enbart ur ekonomiskt perspektiv hade det varit bättre att trädstammarna legat kvar på avverkningsstället.

Det sägs även att en besiktning görs efter utfört arbete. Det har ju snöat i omgångar så den kanske inte har verkställts ännu? 2018-01-15 fanns det två stockar upplagda på ett gammalt bildäck, inne i skogen bakom upplagsplatsen vid Gamla IP. Gamla bildäck hör inte hemma i någon skog och definitivt inte i Älvsjöskogens naturreservat med två nyavverkade stockar ovanpå!

Sammanfattningsvis hoppas Centerpartiet att eventuell fortsatt avverkning sker varsamt. Älvsjöskogen är trots allt en skog och ingen park och skall så förbli. I stort ska skogen få utvecklas fritt, utom på några få specifika platser.

Stadsdelsförvaltningen har för avsikt att fortsättningsvis informera nämnd och allmänhet i förhand om mer omfattande avverkningar och det är mycket bra. Det är även bra att P-platsen vid Korkskruven - Myrvägen iordningställs och öppnas våren 2018 men det ska inte behöva ta över 2 år för att få fram ett avtal med Stockholm Parkering. Jag är övertygad om att viljan funnits från förvaltningen men att man inte haft resurser för att genomföra det tidigare.

I svaret berör man inte Centerpartiets förslag om att bilda en referensgrupp för Älvsjöskogens naturreservat där nämnden/förvaltningen inbjuder t.ex. Naturskyddsföreningen, Älvsjö miljöråd m.fl. föreningar och nätverk som arbetar aktivt för/har verksamhet i Älvsjöskogen till samråd och diskussion. Centerpartiet hoppas att det kan bli verklighet ju förr desto bättre. Det är en brist som bör åtgärdas.

Skrivelse om trafiksäkerhet i Älvsjö

Dnr 1.6.37-2018

Anna Engelbert (L) anmälde en skrivelse enligt nedan.

Under hösten 2017 blev en pojke påkörd på Älvsjövägen. Det är tyvärr inte första gången som en olycka skedde på denna farliga väg. Liberalerna har under 15 år påpekat den risk som Älvsjövägen under nämnden den 2017-10-19 tillstyrkte alla partier vikten av både bred politisk överenskommelse och handlingskraft.

På Älvsjövägen susar bilarna fram, ofta i hastigheter långt över de tillåtna 50 kilometerna i timmen. Dagligen passerar här 25 000 fordon. Det är 1 300 fler än på Sveavägen, som till skillnad mot Älvsjövägen har fyra filer. Allt detta enligt stadens egna mätningar. Samtidigt kör 1 800 tunga fordon olovligt på vägen vilket orsakar skakningar i de närliggande villorna. Vibrationer som, också denna gång enligt stadens mätningar, ligger över gränsvärdena.

Situationen är minst sagt ohållbar snart ansluts de nya gatorna från Kabelverket med 1 700 nya bostäder. Samtidigt byggs Kämpetorpsskolan ut och över 1 000 skolbarn kommer röra sig kring vägen. Detta är ett oacceptabelt risktagande med barns säkerhet.

I och med den breda överenskommelsen och enigheten kring Älvsjövägens orimlighet undrar vi därför nu vart handlingsplan och åtgärder runt Älvsjövägen har tagit vägen.

Skrivelsen överlämnades till förvaltningen för beredning.